

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ระดับประถมศึกษา

A Model of the Administration for Promotion on Analytical Thinking for Primary School Students

ธัญวรัตน์ อุทโท

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสานวิธี มีความมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา 1) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และ 2) เพื่อประเมินผลประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอนคือขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 297 คนและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

คือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนประถมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินองค์ประกอบของรูปแบบ และความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบ จำนวน 17 คน และขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลประสิทธิผลของรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 56 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มีค่า IOC. อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการศึกษา

1. ขั้นตอนที่ 1 สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของ

นักเรียนระดับประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม และ ด้านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล ด้านการกำหนดนโยบาย, วิสัยทัศน์พัฒนาการคิด ด้านการสนับสนุนทรัพยากร และด้านการพัฒนาบุคลากร ตามลำดับ

2. ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบบริหารสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า

2.1 องค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) โครงการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นรูปธรรม 2) การพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่น 3) การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ 4) การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเครือข่าย และกระตุ้นให้นำนวัตกรรม และเทคโนโลยี ไปใช้เพื่อการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน 5) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนกับครู และนักเรียนกับนักเรียนและ 6) การประกันคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการคิดวิเคราะห์

2.2 ความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ร้อยละ 97.00 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับองค์ประกอบของรูปแบบการ

บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

2.3 ความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลประสิทธิภาพของรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความเหมาะสมความเป็นไปได้โดยผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research were mixed method that aim to develop the way to manage educational organization for support primary school student analysis thinking. 1) to create a model of the administration to support analytical thinking for primary school students and 2) to evaluate effectiveness of administration model to support analytical thinking for primary school students by using mixed methodology. There are 3 steps of this research were 1: Literature Review about concept, theory and state of academic affairs administration. The populations of this research were 297 teachers and educational staffs in

primary school in Pratumthani Educational Network Area 2 and 8 savants.

Step 2: create the I administration model for support on analytical thinking for primary school students by using 17 savants in element of pattern, correctness and suitability evaluation of the model. Step 3: model efficiency evaluation by 56 administrators of primary school in Pratumthani Educational Network Area 2. The instruments of this research were questionnaire with IOC 0.80-1.00 and Semi- structured Interview. The data were analyzed by using percentage mean and standard deviation. Qualitative data were analyzed by using content analysis.

The research result showed that :

1. Step 1 State of a model of the administration to support analytical thinking for primary school students in overall were high level. Considering on each aspect, all 6 aspects were at high level. Ranking from high to low were academic curriculum set up, atmosphere and environment arrangement, supervision monitoring and evaluation, policy formulation vision thinking development, resources supporting and staff development.

2. Step 2 create academic affairs administration model to support analysis thinking of primary student model of the administration to support analytical thinking for primary school students were found;

2.1 97 percent of savants agree with a model of the administration to support analytical thinking for primary school students.

2.2 Correctness and suitability of administration model to support analytical thinking for primary school students in overall were on high level.

Step 3: efficiency evaluation by administrators model founds possibility and benefit of administration model to support analytical thinking for primary school students in overall were high level.

Keywords: A Model, Administration, Promotion on Analytical Thinking, Primary School Students.

บทนำ

โลกในปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลให้สังคมที่ต้องอาศัยองค์ความรู้ (Knowledge based society) จึงเป็นการนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่ พร้อมทั้งทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553: 1) ทั้งนี้การปฏิรูปการศึกษารอบสอง (พ.ศ. 2552 - 2561) ได้เน้นเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือ เรื่องคุณภาพการศึกษา โอกาสทางการศึกษาและการมีส่วนร่วม โดยให้

ความสำคัญกับคุณภาพครู เพราะครูเป็นปัจจัยสำคัญ ไปสู่คุณภาพของผู้เรียน ประกอบกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้สร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนคิดเป็นทำเป็นมีเหตุผลสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และได้กำหนดแนวการจัดการกระบวนการเรียนรู้ไว้ในหมวด 4 มาตรา 24 ความว่าควรจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ยังได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ซึ่งสมรรถนะสำคัญประการ หนึ่งคือความสามารถในการคิดของผู้เรียนโดยเฉพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสมและแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) ยังได้กำหนดเป้าหมายว่าคนไทยทุกคนต้องมีทักษะและกระบวนการในการคิดวิเคราะห์(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 5)

จากข้อมูลข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพโดยผ่านทักษะสำคัญคือ การคิดวิเคราะห์ ด้วยเหตุนี้กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา จึงได้นำสมรรถนะต่างๆ และมาตรฐานการเรียนรู้มาเป็นตัวชี้วัด

ในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใดและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 14)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีเขต 2 เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งสิ้น 67 โรงเรียนเปิดทำการสอน 3 ระดับตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา(ขยายโอกาส)การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพและปัญหาแตกต่างกันออกไปตามสาเหตุ และปัจจัยที่ไม่เหมือนกัน ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีเขต 2 ได้รายงานผลการจัดการศึกษาในส่วนของปัญหาการจัดการศึกษาโดยภาพรวมสามารถจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาได้บรรลุตามวัตถุประสงค์แต่การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของนักเรียนยังไม่สามารถสนองตอบความต้องการในกระบวนการพัฒนาคนได้แก่ความสามารถในการใช้ภาษาไทยคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษซึ่งการจัดการเรียนการสอนในทักษะเหล่านี้นักเรียนในสังกัดยังมีคุณภาพการศึกษาค่อนข้างต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2. 2558: 56)

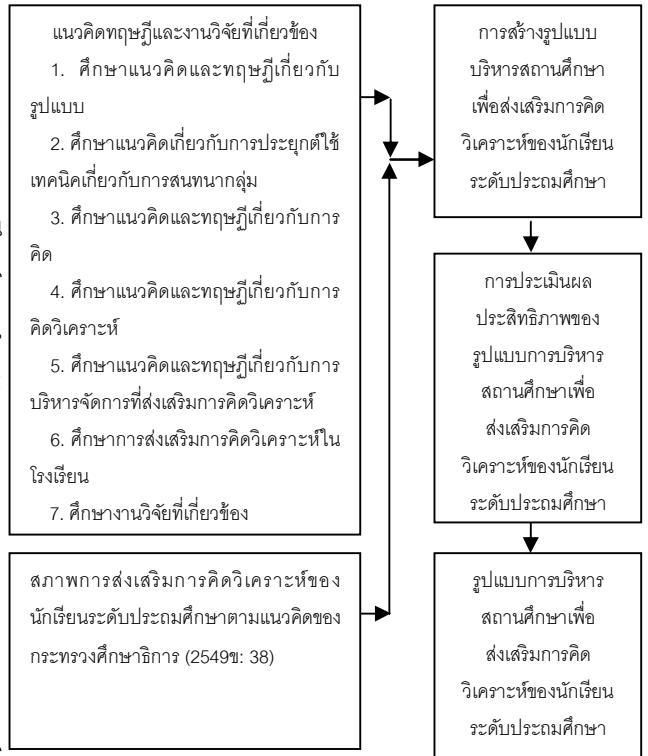
ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษารูปแบบหรือวิธีการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาสถานศึกษาด้านการส่งเสริมการคิด

วิเคราะห์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป แม้จะได้มีการส่งเสริมให้ครูผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนแต่ในสองทศวรรษที่ผ่านมา พบว่าการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนยังทำได้ในขอบเขตจำกัด และยังไม่บรรลุเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549ช: 28) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทาง และข้อเสนอแนะในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา
2. เพื่อประเมินผลประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่ได้จากกลุ่มประชากรจากตาราง (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ซึ่งมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน .05 (e = .05) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมี จำนวน 297 คน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 จำนวน 8 คน โดยวิธีแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สภาพการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนประถมศึกษา

การประเมินองค์ประกอบของรูปแบบและความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนประถมศึกษาดำเนินการ ดังนี้

1. ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อวิพากษ์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนประถมศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินผลประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ที่ได้จากกลุ่มประชากรจากตาราง (Krejcie; & Morgan. 1970: 607-610) ซึ่งมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน .05 ($e = .05$) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมี จำนวน 56 คน

ตัวแปรที่ศึกษา คือ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และสภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อม ด้านการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล ด้านการกำหนดนโยบาย, วิสัยทัศน์ พัฒนาการคิด ด้านการสนับสนุนทรัพยากร และด้านการพัฒนาบุคลากร ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 สรุปผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

1. ผลการร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) โครงการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นรูปธรรม 2) การพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น 3) การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ 4) การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ 5) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

กับผู้เรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับครู และผู้เรียนกับผู้เรียนและ 6) การกระตุ้นให้นำเสนอนวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ ไปใช้เพื่อการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

2. ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อวิพากษ์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และผลการตรวจสอบองค์ประกอบ และความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

2.1 สรุปสาระสำคัญของการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า 1) รูปแบบมีความเหมาะสม ได้สาระครอบคลุมครบถ้วน องค์ประกอบครบถ้วนมีคุณภาพมากพอที่จะนำไปใช้งาน 2) การนำรูปแบบนี้ไปใช้สามารถทำได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม และ 3) สามารถนำรูปแบบฯ ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้

2.2 ความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ร้อยละ 97.00 ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

2.3 ความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ประเมินผลประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา

1. ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาผู้วิจัยโดยอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดกิจกรรมนักเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งที่สามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รู้ข้อเท็จจริงรู้เหตุและรู้ผลเข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ ช่วยพัฒนาความเป็นคนช่างสังเกตหาความแตกต่างอย่างสมเหตุสมผลอันเป็นการพัฒนาความคิดสติปัญญา จริยธรรมอารมณ์ความรู้สึกตามหลักเหตุและผลโดยอาศัยกระบวนการคิดวิเคราะห์ซึ่งจะเห็นได้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2551 ที่ได้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการทำงานเพื่อการดำรงชีวิตสร้างผลงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีวิจารณญาณสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2553: 1) ที่กล่าวถึงเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญา และการเรียนรู้ สร้างโอกาสให้คนไทยทุกคนคิดเป็นทำเป็นมีเหตุผล สามารถเรียนรู้ได้อย่าง

ต่อเนื่องตลอดชีวิต และได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ในหมวด 4 มาตรา 24 ความว่า ครูควรจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2549ข: 5) ที่ได้กำหนดให้โรงเรียนนำกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีเกิดการคิดวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอนและสอดคล้องกับปรัชญาข สถาธรรมณี (2548: 11, 161-162) ที่ได้กล่าวถึงกิจกรรมนักเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่สามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนให้เพิ่มขึ้น ได้แก่ 1) กิจกรรมสร้างผังมโนทัศน์ กิจกรรมการใช้เทคนิคในการตั้งคำถาม กิจกรรมการทัศนศึกษา สามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ด้านการจำแนก ด้านการจัดหมวดหมู่ ด้านการสรุป 2) กิจกรรมการทำโครงการกิจกรรมการสาธิต และกิจกรรมการอภิปราย สามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ด้านการจัดหมวดหมู่ ด้านการสรุป ด้านการประยุกต์ และด้านการคาดการณ์และ 3) กิจกรรมการระดมสมอง กิจกรรมการโต้วาที กิจกรรมการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนและธรรมชาติ และกิจกรรมการพยากรณ์สามารถพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ด้านการสรุป ด้านการประยุกต์ และด้านการคาดการณ์

2. สรุปผลการสร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา 6 องค์ประกอบ อภิปรายผล ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 โครงการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นสถานศึกษา ควรดำเนินโครงการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นรูปธรรมในการดำเนินการส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ เพื่อฝึกทักษะการคิดทุกรายวิชา โดยให้จัดทำโครงการในรายวิชาต่างๆ เช่น โครงการภาษาอังกฤษ โครงการวิทยาศาสตร์ โครงการคณิตศาสตร์ โครงการศิลปะสร้างสรรค์ และโครงการวิชาการงานพื้นฐานอาชีพครูจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหาการสอบแบบสืบเสาะหาความรู้ รวมทั้งการสอนแบบโครงการสถานศึกษาจัดกิจกรรมให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวสถานการณ์ต่างๆ โดยใช้คำถาม 5W 1 H ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2549ข: 16 - 36, 41) ที่ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการตามเจตนารมณ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ในระดับโรงเรียนให้มีดำเนินการ 3 ประการ คือ 1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์ทักษะ การอ่าน การใช้ภาษาทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ทักษะวิทยาศาสตร์ และคุณธรรมจริยธรรม 2) จัดกิจกรรมสร้างนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองชุมชนองค์กรเครือข่ายในการมีส่วนร่วมในการจัด /พัฒนาการเรียนการสอนโรงเรียนจึงต้องดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินตามนโยบายการดำเนินในการปฏิรูปการเรียนการสอนด้านกระบวนการเรียนการสอนของสถานศึกษา คือ สถานศึกษาจัดให้มีการจัดเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระทุกช่วงชั้น ตามแนวการปฏิรูปการศึกษาโดยเน้นการบูรณาการการคิดวิเคราะห์ ลด

การทอ้งจำ และการปฏิบัติจริงของผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

องค์ประกอบที่ 2 การพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นดังนั้น สถานศึกษา ควรดำเนินการพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นโดยดำเนินการจัดทำหลักสูตรโดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่าย โดยเน้นสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิดของทีศนา แชมมณี (2547: 20) ได้กล่าวถึงการนำหลักสูตรไปใช้รวมถึงกิจกรรมหลายๆ อย่างแต่กิจกรรมที่สำคัญที่สุดคือ “การเรียนการสอน” ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการใช้หลักสูตรถ้าครูศึกษาหลักสูตรจนเข้าใจถ่องแท้สามารถนำไปใช้ได้อย่างดี ก็จะทำให้หลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ ผลในการนำหลักสูตรไปใช้ สอดคล้องกับเจอร์รี่ (Jerry. 1996: 425) ได้ทำการวิจัยพบว่าควรสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมทั้งนี้เนื่องจากว่าสถานศึกษามีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของสังคมรวมทั้งมีการรายงานผลการใช้หลักสูตรแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของกับโรงเรียน

องค์ประกอบที่ 3 การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ดังนั้นสถานศึกษา ควรดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีความรู้ และทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ในการดำเนินการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์การมีความรู้ความสามารถ และมีสมรรถนะในการทำงานสูงขึ้น และผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญใน

การพัฒนาครูและบุคลากรให้รู้และเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่งเสริมการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับแนวคิดของทีศนา แชมมณี (2547: 20) ที่ได้อธิบายว่าการบริหารจัดการให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการคิด โรงเรียนต้องเตรียมการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เกิดความตระหนักมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานการคิดแนวทางการส่งเสริมการคิดและพัฒนาการคิดและการวัดผลประเมินผลความสามารถในการคิดสอดคล้องกับแนวคิดของปรียานุช สถาวรรมณี(2548: 7) ที่มีความคิดเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการส่งเสริมให้ครูฝ่ายกิจกรรมพัฒนานักเรียนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนากิจกรรมในหลักสูตรเสริม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนโดยผู้บริหารจะต้องอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในหลักการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องทฤษฎศาสตร์การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องของนักเรียนสู่กระบวนการที่ผู้บริหาร และครูสามารถร่วมกันพัฒนากิจกรรมในหลักสูตรเสริมได้เองตามหลักการและยุทธศาสตร์และสอดคล้องกับแนวคิดกระทรวงศึกษาธิการ (2549ข: 55) ที่ได้กำหนดแนวการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการไว้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะต้องพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนการสอน และสถานศึกษาจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านการคิดวิเคราะห์ และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนไว้ว่าครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร และการเรียนการสอนและ

สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ ลดการท่องจำตามเจตนาของกระทรวงศึกษาธิการ

องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนทั้งนี้ในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างและปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งคือทรัพยากรทางการศึกษา อันประกอบไปด้วย ทรัพยากรด้านบุคคล การเงิน วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ซึ่งทรัพยากรทางการศึกษาเหล่านี้จะเป็นสื่อกลางที่ทำให้กิจกรรมทางการบริหารจัดการศึกษาสามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายได้ สอดคล้องกับ ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2545: 2) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญกับทรัพยากรทางการศึกษาและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยเฉพาะในขั้นตอนกระบวนการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาโดยกำหนดไว้ในหมวดที่ 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2545:23) มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงินและทรัพย์สินทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา มาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจใน

การปกครองดูแลบำรุงรักษาใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาววรรณใหญ่สมบูรณ์ (2554: 107) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการสอนบนเว็บที่มีต่อการพัฒนาการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าการสอนบนเว็บมีประสิทธิภาพ นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนบนเว็บมีคะแนนความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุรีรัตน์สิงห์สมบัติ (2551: 6-7) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง การเรียนวิทยาศาสตร์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัดความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีกระบวนการสามารถคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองโดยใช้บทเรียนบนเครือข่ายแบบเว็บควอสท์

องค์ประกอบที่ 5 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับครู และผู้เรียนกับผู้เรียนดังนั้น สถานศึกษา ประถมศึกษา ควรเน้นที่การจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ด้วยการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับครู และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยตนเอง และเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในดำเนินการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมต่างๆในสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ดีและถูกสุขลักษณะนั้นจะช่วยเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเพื่อให้ทุกคนในสถานศึกษามีความรู้สึกร่วมกัน และมีความสุข สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2551: 12) ที่ได้

อธิบายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนไว้ว่า การ จัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ และเป็น องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และคุณลักษณะของผู้เรียนเป็นอย่างดีการจัด สภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูกต้องเหมาะสมเป็น สิ่งจำเป็นในการจัดการศึกษา เพราะทำให้โรงเรียนเป็น สถานที่ที่นำไปเรียนไปเล่นและไปทำงานนำมาซึ่ง ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ การดำเนินการจัด สภาพแวดล้อมเป็นหน้าที่โดยตรงของโรงเรียนต้อง กำหนดให้ที่อยู่โรงเรียนสภาพแวดล้อมต่างๆ ย่อมมี ผลกระทบต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิตของผู้เรียน รวมทั้ง อิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีบทบาทในการส่งเสริมการจัด บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียน การสอนโดยจัดให้มี (ธวัช แก้วมณีชัย, 2542: 48) การ วางแผนสนับสนุนให้มีการจัดสภาพแวดล้อมและ บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนการสอน และสอดคล้องกับ แนวคิดของอัสนีย์อัชรีบุตร (2546: 46) ที่เห็นว่า โรงเรียนต้องจัดประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่ดี ให้แก่เด็กในการจัดการศึกษา เพื่อเอื้ออำนวยให้ผู้เรียน รู้จักที่จะคิดวิเคราะห์แสดงออกหรือค้นคว้าหาความรู้ได้ ด้วยตนเอง สถานศึกษาจึงต้องจัดสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาให้มีความเหมาะสม และเป็น สภาพแวดล้อมที่สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่ง ลาวัดย์จันทร์ตนา(2557: 91) ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะการคิดนอกกรอบมี ทั้งหมด 8 ปัจจัยใน 3 องค์ประกอบได้แก่แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียนนิสัยรักการอ่านการมีวินัยใน ตนเองการอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ที่ดีด้านการ

ส่งเสริมด้านการเรียนของครอบครัวด้านความสามารถ และความสัมพันธ์ที่ดีของอาจารย์และด้านการจัด สภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผลการ วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิดนอกกรอบพบว่ามี 7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคิดนอกกรอบ ได้แก่ ความสามารถและความสัมพันธ์ที่ดีของอาจารย์การจัด สภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้นิสัยรักการอ่าน เจตคติต่อการเรียนการมีวินัยในตนเองการอบรมเลี้ยงดู และความสัมพันธ์ที่ดีและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

องค์ประกอบที่ 6 การกระตุ้นให้นำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ ไปใช้เพื่อ การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนดัง นั้น สถานศึกษา ควรดำเนินการกระตุ้นให้นำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เพื่อการส่งเสริมการ คิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยดำเนินการนิเทศ ภายใน ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้ครูและ บุคลากรศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากว่าสถานศึกษาควรมีการนำสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ในการ บริหารงานและเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนอย่างต่อเนื่อง และให้เห็นเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2546: 45) ที่กล่าวถึงการใช้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาว่ามีความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการจะช่วยส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนประสานความ ร่วมมือในการผลิตจัดหาพัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีรวมทั้งให้มีการประเมินผล การพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาผู้บริหารจะต้องจัดให้สถานศึกษามีสื่อการ

เรียนการสอนเพราะสื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูและผู้เรียน ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนสะดวกยิ่งขึ้นสื่อที่เป็น สิ่งจำเป็นสำหรับครูผู้สอนเช่นเอกสารหลักสูตรคู่มือครู บันทึกรายการสอบและนอกจากนี้แหล่งการเรียนรู้ทุกรูปแบบหรือข่ายการเรียนรู้ที่สามารถให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3. ผลการสนทนากลุ่ม (Focus Group) พบว่า

1) รูปแบบที่มีความเหมาะสม ได้สาระครอบคลุมครบถ้วน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา และ 3) ได้รูปแบบที่มีความถูกต้อง และความเหมาะสม

แสดงว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ได้องค์ประกอบหรือสารสนเทศครบถ้วน ซึ่งสารสนเทศในแต่ละด้านมีความถูกต้อง และความเหมาะสมเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ดังนั้นสถานศึกษาควรนำไปปฏิบัติตามองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ ดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริกาญจน์ ธนวุฒิปิพนิต (2557: 212-222) ได้ทำการวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารจัดการความรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กสำหรับครูประถมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบรูปแบบการจัดการด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสังเคราะห์บริบทของการจัดการด้านการคิดวิเคราะห์ของโรงเรียนประถมศึกษา 2) การจัดการด้านการคิดวิเคราะห์ 3) บรรยากาศการจัดการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ 4) การส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการคิดวิเคราะห์ และ 5) กระบวนการบริหารเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ ผลการพัฒนา รูปแบบ ตรวจสอบโดย

ผู้ทรงคุณวุฒิ และสอดคล้องกับแนวคิดของ มาดัสสโค รเวน และ สตีฟเฟิลบีม (Madaus, Seriven; &Stufflebeam. 1983: 399-40 2) ที่เห็นว่ารูปแบบที่สร้างขึ้นจึงควรมีความชัดเจนและเหมาะสมกับวิธีการทดสอบ การทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบสามารถกระทำได้ 2 ลักษณะ ดังนี้ 1) การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินซึ่ง Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ได้นำเสนอหลักการประเมินเพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการตรวจสอบรูปแบบ ซึ่งจัดเป็น 4 หมวด ดังนี้ 1.1)มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) 1.2)มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) 1.3)มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) 1.4) มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) 2) การทดลองรูปแบบหรือการประเมินในบางเรื่องที่ไม่สามารถกระทำได้ ด้วยข้อจำกัดของสถานการณ์ต่างๆ ดังที่อีสเนอร์ (Eisner. 1976: 182-183) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือประเมินโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

1. ควรดำเนินการพัฒนาบุคลากร เช่น จัดให้มีโครงการการพัฒนาบุคลากรในสังกัด ด้วยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้ การอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความด้วยการปฏิบัติ (Action Learning) ส่งเสริมให้นักเรียน โดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง และจัดให้มีเอกสารบันทึกสมุดนิเทศ และมีกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน อีกทั้งสถานศึกษาควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีการบันทึกการนิเทศ และ

ประเมินผลทุกครั้ง อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธานในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้เห็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

2. ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของผู้เกี่ยวข้องก่อนที่จะกำหนดนโยบายส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เช่น จัดเวทีให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ปัญหาความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ การอ่าน คิดวิเคราะห์

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูออกแบบการเรียนรู้โดยมีการกำหนดรูปแบบการสอน เทคนิควิธีและกระบวนการที่เน้นส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนด้วยวิธีที่หลากหลายเช่น การดำเนินโครงการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยโดยการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยและส่งเสริมให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมการวิจัยในการเรียนรู้ทั้งครู นักเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งครูไปฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนซึ่งครอบคลุมถึงการวางแผนการสอนการปฏิบัติการสอนและการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นต้น

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสนับสนุนปริมาณในการดำเนินการตามแผนงานแผนปฏิบัติการและโครงการที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดย

การจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอและมีความเหมาะสม

2.5 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรจัดให้มีการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดโครงการและแผนปฏิบัติงาน เช่นมีแผนงานการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุด

2.6 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสอนงาน และให้คำแนะนำด้วยการสอนทักษะ เทคนิค และวิธีส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนแก่ครูผู้สอน โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนพัฒนานวัตกรรมจากการสรุปองค์ความรู้ และจัดทำเป็นชุมชนความรู้ด้านการคิดเพื่อเผยแพร่ต่อไป

3. ผลจากการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก แต่พบว่ารูปแบบฯ ช่วยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจวิธีการนำไปปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสุดท้ายจึงเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ผู้บริหาร ควรนำรูปแบบฯ ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา และอธิบายให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจวิธีการนำไปปฏิบัติตามองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบรวมทั้งควรประเมินผลทุกระยะ เพื่อให้ทราบสภาพจริง แก้ไขและวางแผนพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง อาจดำเนินการ ดังนี้ 1) วิเคราะห์สภาพทั่วไปของสถานที่ ห้องเรียนและตัวผู้เรียน 2) พัฒนาโดยการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อพัฒนานวัตกรรมในแต่ละบทเรียนโดยเน้นด้านความรู้และด้านกระบวนการ 3) พัฒนาจัดหาสื่อ เครื่องมือช่วยในการ

ใช้สื่อการสอน ICT ช่วยในการจัดการเรียนรู้ 3) สร้างและพัฒนาวัตกรรมการและกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้รับองค์ความรู้และสนุกสนานกับการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 4) ปรับเปลี่ยนห้องเรียนให้มีบรรยากาศเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ 5) เชื่อมโยงห้องเรียนให้มียุทธศาสตร์ความรู้ในห้องและนอกห้องเรียนสู่องค์ความรู้ที่เป็นสากลโดยใช้สื่อที่จัดทำขึ้นเอง และสื่อออนไลน์และ 6) มีการวัดผลประเมินผลเพื่อการพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนสนับสนุนผู้ที่เรียนดีเก่งให้ได้ศึกษา, และส่งเสริมนักเรียนที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ออนไลน์ โดยใช้บทเรียนออนไลน์และบทเรียนสำเร็จรูปร่วมกับผู้ปกครองเป็นต้น

3.2 ผู้สอนควรมีการเตรียมตัวที่ดีโดยมีการศึกษาและทำความเข้าใจกับรูปแบบให้ชัดเจนก่อนนำไปใช้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การวิจัย รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับ

ประถมศึกษา นี้ได้ผ่านประเมินประสิทธิภาพแล้ว แสดงว่ารูปแบบนี้มีสารสนเทศครบถ้วนควรนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาไปเผยแพร่ และสถานศึกษาที่สนใจควรนำรูปแบบฯ ไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยรูปแบบการพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
2. ควรมีการวิจัยรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
3. ควรมีการวิจัยรูปแบบการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
4. ควรมีการวิจัยรูปแบบการพัฒนาทักษะเทคนิค และวิธีส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2549ข). **รายงานการสังเคราะห์แนวคิดและวิธีจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- _____. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

- จूरีย์รัตน์สิงห์สมบัติ. (2551). **ผลการเรียนรู้เรื่องกรด-เบสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยบทเรียนบนเครือข่ายแบบเว็บควอร์ส**.วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา.มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทีศนาแซมมณี. (2545). **วิทยาการด้านการคิด**.กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ธวัช แก้วมณีชัย. (2542). **การประเมินโครงการปฏิรูประบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครพนม**.รายงานการศึกษา ค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรียานุช สดาวรรณ. (2548). **การพัฒนากิจกรรมในหลักสูตร เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน**.ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปรีชา คัมภีรปกรณ์. (2545). **ประมวลสาระชุดวิชาการบริหารทรัพยากรการศึกษาหน่วยที่ 1**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- รุ่งลาวัลย์จันทร์ธนา. (2557). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณลักษณะการคิดนอกกรอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา**. รายงานวิจัย. ยะลา: คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วิภาวรรณใหญ่สมบุญ. (2554). **ผลของการสอนบนเว็บที่มีต่อการพัฒนาการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิริกานัญจน์ ธนวุฒิพรพิณิต. (2557). “รูปแบบการบริหารการจัดการความรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กสำหรับครูประถมศึกษา”. **วารสารวิจัยทางการศึกษา**.8,(3): 212-222.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. (2558). **ข้อมูลสารสนเทศออนไลน์**. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2558, จาก <http://www.ppt2.go.th/main/#>
- _____. (2558). **รายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. ปทุมธานี: อัดสำเนา.
- อัสนีย์อัจริยะบุตร. (2546). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี**.ปริญญาานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Eisner, E. (1976). “Education Connoisseurship and Criticism: Their Form and Function in Educational Evaluation”. *Journal of Aesthetic Educational*, Retrieved May 25, 2012.
- Jerry, E. (1996). *A Process for Effective Graphic Design Curriculum Development*. *Dissertation Abstracts International*.11,(4), 4254-A.

Krejcie, Robert V.; & Morgan, Darvle N. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities" in *Educational and Psychological Measurement*. 30: 607-610.

Madaus, G. F. ; Scriven, M. S.; & Stufflebeam, D.L. (1983). *Evaluation Models Viewpoint son Educational and Human Services Evaluation*. 8th ed., Boston: Kluwer-Nijhoff Publishing.